

TUNNELVISIE

Op 17 november 2008 kwam de onheilstijding dat de IJzeren Rijn grotendeels over het bestaandetracé wordt gereactiveerd. Er is alleen een aanpassing gepland rond Roermond, met name om geluidsoverlast voor de bewoners langs het spoor te voorkomen. Zoals de plannen nu zijn moet het tracé in 2018 in gebruik genomen kunnen worden. Welke maatregelen er precies worden uitge-

FOTO: A. LENDERS

gevoerd om de bestaande natuur te ontzien is vooralsnog onbekend. Wel is duidelijk dat het Nationaal Park De Meinweg wordt onder-tunneld. Hierbij maakt het overigens nogal verschil uit of de tunnel vanuit de bovengrond wordt uitgegraven of ondergronds wordt ge-boord. Omdat in de bestaande milieueffectrapportage is uitgegaan van ongeveer de helft van de nu 70 geplande treinbewegingen en ook de bouwwijze van de tunnel niet is meegenomen, zullen de milieustudies in elk geval over moeten. Kortom er blijven nog veel vragen, waarbij het budget nog vele malen zal worden overschreden en waarvan ik hoop dat de kosten het schip uiteindelijk zullen doen keren.

De enig juiste afweging in deze zaak heeft met gezond verstand te maken, en dat is nu precies wat ik ProRail en de verantwoordelijke politici aan alle zijden van de grens zo graag zou gunnen. We hebben inmiddels tot in het ridicule de nodige tunnelervaring in het Limburgse. Onze provincie staat zowel in binnen- als buitenland wat dat betreft sterk op de kaart. De A73-tunnels in Roermond en Swalmen zijn een bron van ergernis voor bijna heel ondernemend West-Europa. En in dit verband kan ik het toch niet nalaten om even terug te grijpen op de voorkeur van de natuurbescherming voor deze auto-snelweg aan de westzijde van de Maas, die behalve tot minder natuurschade, minder hoge kosten ook tot minder (geen) tunnels zou hebben geleid.

Het volgende tunnelplan ligt alweer klaar. Maastricht is enthousiast over de onlangs gepresenteerde plannen voor ondertunneling van de A2 als stadstraverse. De ambities reiken ook bij dit project tot in de hemel. Verschillende consortia hebben hun plannen gepresenteerd. De eerlijkheid gebiedt daarbij te zeggen dat sommige voorstellen een aardige natuurlijke inbedding niet ontzegd kan worden. Maar de ervaring leert dat het beter is niet gelukkig te worden van voor-

nemens, omdat bij de uitvoering van projecten de oorspronkelijke plannen slecht zelden worden gerealiseerd.

En zo tunnelen we wat af met onze Limburgse minister die hoe langer hoe meer opereert als een blinde mol. In dat verband is het misschien ook aardig om te weten dat Spaanse en Britse onderzoekers recent hebben gevonden dat mollen niet slechtziend zijn omdat ze hun ogen niet ge-

bruiken, maar dat de oorzaak gezocht moet worden in een genetisch defect. De evolutiegedachte gaat hierbij dus niet op, wat in de metafoor met onze minister dus niet veel hoop geeft.

Wormen zorgen voor een goede doorluchting van de grond. Bovendien zetten ze veel humusmateriaal om in anorganische meststoffen die direct weer voor planten beschikbaar zijn. Hierdoor hebben wormen een grote bijdrage aan de vruchtbaarheid van de bodem. In dat opzicht zijn er parallellen met menselijke natuurbeschermers die er op een (vaak) onopvallende manier voor zorgen dat deze wereld gezond en leefbaar blijft voor plant en dier, én voor hun eigen soort.

Wie vaker gehengeld heeft weet dat je regenwormen het beste vangt met een riek. Niet door de grond om te doen, maar door de vork stevig in de grond te steken en vervolgens tegen de steel te tikken. Door de voorplantende trillingen komen de regenwormen vaak met tientallen tegelijk uit de grond. In Amerika noemen ze dit *worm grunting*. Ze gebruiken daar overigens ook een iets andere techniek. Door met een ijzeren staaf over een in de grond geslagen paal te strijken ontstaat een brommend geluid dat eenzelfde uitwerking heeft op de wormen. Het gedrag berust in feite op een imitatie van graafwerk door een mol, waarbij onderzoek heeft uitgewezen dat meer dan de helft van de wormen de bodem verlaat als een mol in aantocht is.

Ik denk dat de minister van Rijkswaterstaat eenzelfde grunting-effect heeft op de meeste natuurbeschermers, maar tevens hoe langer hoe meer op andere mensen die de leefbaarheid hoog achten. Ook zij komen gelukkig steeds vaker en massaler uit hun hollen zodra de politiek weer met een of andere tunnelvisie begint te trillen.